

Asociace krajů vyzvala vládu, aby od ledna regulovala ceny energií

ceskenoviny.cz/zpravy/kraje-hledaji-spolecny-zpusob-jak-snit-naklady-na-nakup-elektriny/2247075

ČTK/Pancer Václav

České Budějovice - Asociace krajů (AK) vyzvala vládu, aby regulovala ceny plynu a elektřiny pro domácnosti. Vláda by to měla udělat od začátku roku 2023, řekl novinářům jihočeský hejtman Martin Kuba (ODS). Vláda by měla určit státního obchodníka s energií, jemuž by ji firmy musely prodat. Je to řešení pro školy, nemocnice i domovy seniorů, řekl Kuba. Vláda by měla směřovat k tomu, že získá stoprocentní podíl ve výrobních kapacitách ČEZ. Podle Kuby to limituje to, že vládní kroky v energetické krizi zatím nejsou rychlejší. Vláda by měla na opatření použít peníze ze sektorové daně nebo tím, že by zdanila každou vyrobenou megawatthodinu, řekl Kuba. Všechny návrhy AK označil Kuba za přechodná řešení. Podle premiéra Petra Fialy nejsou podněty krajů nové a vláda už se jimi řadu týdnů zabývá.

"Nárůst cen je tak skokový, že už se nedá mluvit o krizi, ale o kolapsu. Pokud některé komodity tak skokově zdraží, jedná se o kolaps trhu. Tahle situace vznikla proto, že jsme ve válce, a když jsme ve válce, nemůžeme rezignovat na to, že budeme bojovat. Rusko využívá plyn jako zbraň," řekl Kuba. Návrhy, na nichž se shodla Asociace krajů, nebudou podle Kuby "dramaticky finančně zatěžující."

Opatření, jež AK navrhla, by měla zabránit tomu, aby kolabovaly české firmy a aby vznikla velká nezaměstnanost. Stát by měl podle Kuby řešit situaci domácností, veřejného sektoru a firem. "Náš návrh pro řešení domácností je, že by vláda měla od tarifu, který byl zvolen, přejít od začátku roku k regulované ceně. Nikdo nebude platit víc, než by měla vláda definovat, kolik koncový zákazník zaplatí. Nemuseli bychom dotovat domácnosti, které mají ceny elektřiny pod tou (regulovanou) cenou, dotace by nesměrovala všude. Musí se to udělat u elektřiny i plynu. Dotovalo by se prvních 75 procent obvyklé spotřeby v tom domě," řekl Kuba. Dotace by nešla na rekreační objekty, dodal.

Jako řešení pro veřejný sektor navrhla AK, aby vláda určila státního obchodníka s energií. Měl by zákonem uloženo, že může nakoupit a že firmy mu musí prodat deset patnáct procent své produkce. Pomohlo by to podle Kuby školám, nemocnicím, domovům pro seniory, naopak podpora by nešla bazénům.

Další návrh je evropský. Kuba zmínil Španělsko a Portugalsko, které si definovaly nejvyšší přijatelnou cenu plynu a vše, co je nad ní, dotuje. Toto řešení by měla přijmout podle AK celá Evropa nebo Německo. "Je to systém, který je velmi funkční, a dopad na zákazníka je minimální," řekl Kuba.

Téměř všechny kraje jsou v situaci, v níž meziročně zaplatí za elektřinu mnohonásobně více než letos, a to v řádech stovek milionů korun. Ministr Jozef Síkela (za STAN) připustil, že pro kraje je nyní

velmi náročné získat jiný než takzvaný spotový produkt, u kterého se platba odvíjí od aktuální ceny na burze. Ceny energií jsou nyní na rekordní výši.

Fiala: Podněty krajů pro energetiku nejsou pro vládu nové, pracuje na nich

Podněty krajů ke změnám v energetice nejsou nové, vláda už se jimi řadu týdnů zabývá. Jedná o celoevropském stanovení maximálních cen i variantách transformace energetické skupiny ČEZ. V reakci na návrh Asociace krajů to ČTK sdělil premiér Petr Fiala (ODS). Žádné z navrhovaných opatření ale podle předsedy vlády nemá rychlé a jednoduché řešení.

"O celoevropském zastropování cen vstupních komodit do závěrných elektráren jednáme s předsedkyní Evropské komise Ursulou von der Leyenovou a bude to i velkým tématem pondělního jednání s německým kancléřem Olafem Scholzem. Pokračuje rovněž příprava variant transformace ČEZ s cílem, kterým je získání kontroly nad výrobními kapacitami elektřiny na našem území," uvedl.

Opozice se ztotožňuje s požadavky krajů ohledně energií

Požadavky krajů ohledně energií do značné míry kopírují návrhy hnutí ANO. V reakci to ČTK sdělil bývalý ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček. Také další opoziční hnutí SPD podle předsedy poslaneckého klubu Radima Fialy dlouho apeluje na regulaci cen energií.

"Požadavky krajů do značné míry kopírují to, co jsme navrhovali. Okamžitá regulace formou zastropování, okamžité řešení posílení pozice v ČEZ," poznamenal Havlíček. Asociace podle něj potvrzuje, že energetická situace je kritická nejen v domácnostech a firmách, ale i v nemocnicích, školách či obcích.

Vláda by podle Havlíčka měla stanovení nejvyšších cen neprodleně řešit, jinak hrozí kolaps země. "Argumenty o tom, že to nebude motivovat k úsporám, jsou potvrzením toho, že vláda už je úplně

odtržena od reality. Stejně tak je chybou spoléhat na evropské řešení," dodal první místopředseda ANO.

SPD podle Fialy dlouho apeluje na národní regulaci cen energií. Celoevropská není možná, neboť každá země má jiný energetický mix, míní. Hnutí považuje za vhodné odejít z komoditní burzy v Lipsku a vystoupit ze systému emisních povolenek.

"Dále již dlouho prosazujeme českého obchodníka s energiemi (ČEZ) ve stoprocentním vlastnictví státu," napsal ČTK Fiala. Česko podle něj potřebuje i vlastního obchodníka s plynem, státní zásobníky plynu a státní rafinerie ropy. "To všechno jsou věci strategické infrastruktury a souvisí s energetickou bezpečností," uvedl.

Kuba vláda správa energie kraje